

TÜRKÇE

5

★YÖRÜNGE SERİSİ★

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK / TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

ISLEYEN
ZEKA

Windows'u Etkin
Windows'u etkinleştirm

5. Sınıf

TÜRKÇE

Zac-i'den Püf Noktaları

Testlerde yer alan **Zac-i'den Püf Noktaları** soruların kolay çözülebilmesi için püf noktalar içerir.

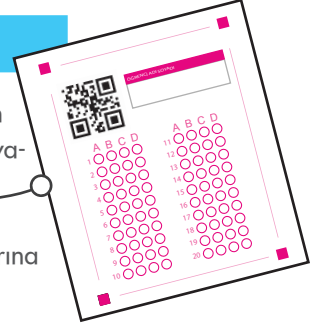
Testler

Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan testler bilginin pekiştirilmesini sağlayacak ve kalıcı öğrenmeyi artıracaktır.

Her teste yer alan **dijitalim** uygulaması öğrencilerin çözemedikleri soruların video çözümüne ve sıralamalarına ulaşmasını sağlamaktadır.

Google Play veya **Appstore** mağazalarından **dijitalim** uygulamasını indirebilirsiniz.

Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin sonundaki mobil optiği okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

Uygulamalar

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testleri

Ünite sonlarındaki **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciye kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretecektir.

Denemeler

Kitap sonunda yer alan **denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmıştır. Her deneme, ilk konudan başlayarak o güne kadar işlenen konuları içerir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN
TAM HÜCRELEME SİSTEMİ
AKILLI TAHTAYA UYUMLU

34

Zac-i'den Püf Noktaları Sayısı

630

Soru Sayısı

28

Uygulama Sayısı

9

Deneme Sayısı

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

200719 – B2

ISBN: 978 – 605 – 250 – 202 – 0

Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL

Yazarlar

Komisyon

Editör

Merve ER

Dizgi

İşleyen Zeka Dizgi Birimi

Basım Yeri

İŞLEYEN ZEKA YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D

Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayınladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

Selim AKGÜL

Yayın Koordinatörü

selimakgul@isler.com.tr

1. ÜNİTE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamlı Kelimeler /	
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri / Çok Anlamlılık.....	9
Deyimler ve Atasözleri.....	15
Söz Sanatları.....	21
Uygulama	23
Ünite Değerlendirme Testi	25

2. ÜNİTE

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anlamlı Cümleler, Cümle Oluşturma, Cümle Tamamlama.....	31
Cümleler Arası Anlam İlişkileri.....	33
Cümlede Kavramlar ve Duygular.....	37
Uygulama	39
Ünite Değerlendirme Testi	41

3. ÜNİTE

PARAGRAFİN ANLAMI VE YORUMU

Paragrafta Yapı	47
Paragrafta Konu, Başlık ve Ana Düşünce	51
Paragrafta Yardımcı Düşünce	57
Uygulama	61
Ünite Değerlendirme Testi	63

4. ÜNİTE METİN TÜRLERİ

Metin Türleri.....	69
Uygulama	77

5. ÜNİTE SÖZEL YETENEK / MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Muhakeme / Akıl Yürütme	81
Uygulama	89

6. ÜNİTE GÖRSEL / GRAFİK OKUMA

Görsel / Grafik Okuma.....	93
Uygulama	101

7. ÜNİTE KELİMENİN YAPISI

Kök / Ek	105
Yapım Ekleri	107
Uygulama	109
Ünite Değerlendirme Testi	111

8. ÜNİTE **SES BİLGİSİ**

Ses Bilgisi	117
Uygulama	123

9. ÜNİTE **YAZIM KURALLARI**

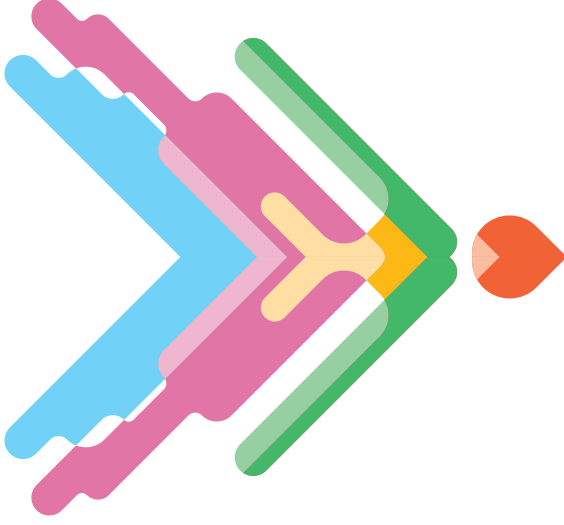
Yazım Kuralları	127
Uygulama	137

10. ÜNİTE **NOKTALAMA İŞARETLERİ**

Noktalama İşaretleri.....	141
Uygulama	149

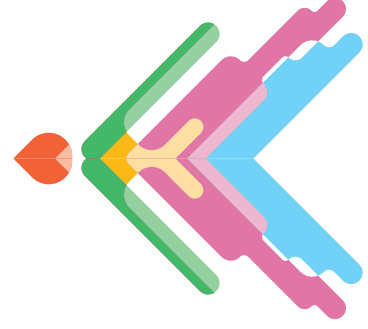
DENEMELER	153
------------------------	-----

CEVAP ANAHTARI	189
-----------------------------	-----

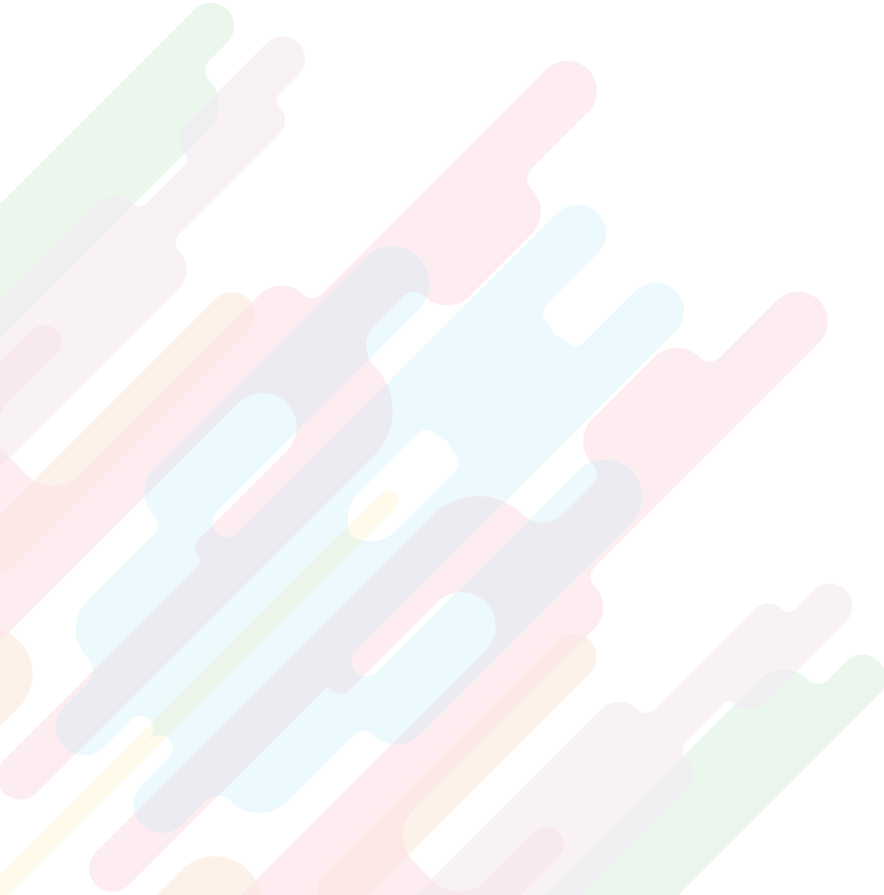

1. Ünite

**Kelimenin
Anlamı ve Yorumu**

- **Gerçek, Mecaz, Terim Anlamalı Kelimeler
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri, Çok Anlamlılık**
- **Deyimler ve Atasözleri**
- **Söz Sanatları**

1. Sözcük	Anlam
	Karar verememek
	Yalın, sade, süssüz
	Rengi koyu olmayan, koyu karşıtı
	Hükümsüz kalmak, değerini yitirmek

Tabloda bazı sözcüklerin anlamları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, anlamı verilen sözcüklerden biri olamaz?

- A) Açık konuşmak gerekirse bu konuda size katılmıyorum.
B) Konuya nasıl giriş yapacağımı bir türlü kestiremiyorum.
C) İş yerinden izin alamayınca konser biletlerimiz yandı.
D) O kadar düz bir anlatımı var ki dinlerken uykumuz geldi.

2. Yüksek ısı derecesi, cisimlerin mekanik özelliklerine oldukça önemli bir etki yapar. Mesela çelikte sıcaklık arttıkça akma sınırı giderek düşer. 300 dereceden sonra bu sınır ortadan kalkar, çeliğin çekme mukavemeti ısı derecesi arttıkça azalır.

Bu metindeki kelimelerle ilgili,

1. "Artmak" kelimesinin zıt anlamlısı metinde verilmiştir.
2. "Isı derecesi" ifadesi terim anlamlıdır.
3. "Çelik" kelimesi metinde gerçek anlamda kullanılmıştır.
4. "Sıcaklık" kelimesi metinde mecaz anlamda kullanılmıştır.

yargılardan hangisi söylenemez?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. "Sözleri gayet açıkti, ne dediğini herkes anladı." **Bu cümlede altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

- A) Kapıyı ardına kadar açık bıraktı.
B) Benimle biraz daha açık konuşur musun?
C) Açık havada dolaşmak iyi geldi.
D) Annem açık renkli giysilerimi çamaşır makinesine atmış.

4.

Bu cümlelerde altı çizili kelimeler arasında bulunan anlam ilişkisi hangi seçenekte dile getirilmiştir?

- A) Sesteş kelimelerdir.
B) Yakın anlamlı kelimelerdir.
C) Eş anlamlı kelimelerdir.
D) Biri gerçek, diğeri terim anlamlı kelimelerdir.

İşleyen Zeka Yayınları

ZAFİ DEN
FÜF NOKTALARI

- **Olumsuzluk zıt anlam değildir. Örneğin "sevmek" kelimesinin zıddı "sevmemek" değil, "nefret etmek"tir.**
- **Bütün kelimelerin zıt anlamının olması şart değildir.**

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

Gerçek, Mecaz, Terim Anamlı Kelimeler
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri / Çok Anlamlılık

5.

Kelime	Eş Anamlısı
Öğretmen	★
▲	Doktor
Veteriner	■

Bu tabloda sembollerle gösterilen yerlere sırasıyla hangi kelimeler yazılmalıdır?

	★	▲	■
A)	Öğretici	Tüccar	Hemşire
B)	Tüccar	Hemşire	Öğretici
C)	Muallim	Hekim	Baytar
D)	Hoca	Doçent	Doktor

6.

Yukarıda numaralanmış kitapların hangisinde verilen kelimeler anlam ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

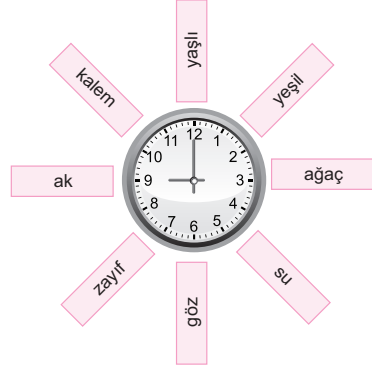
7.

- Arkadaşlarının hatalarını onların yüzlerine söylemelisin.
- Maçta ciddi bir darbe alınca burnundan ameliyat olmuş.
- Kaderin okkalı bir tokadını yemiş biri olarak söylüyorum sana.
- Öğretmenimiz ders anlatırken mutlaka sınıfta geziniyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8.

Dilimizde bazı kelimeler zıt anlama sahipken bazı kelimelerin zıt anlamı yoktur.

Yukarıdaki saatte akrep, günün hangi saatlerinde zıt anlamı olan kelimeleri gösterir?

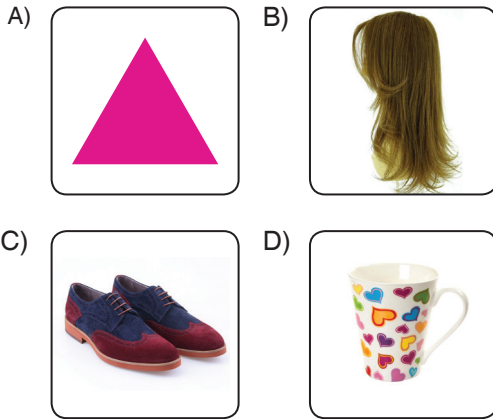
- A) 3'te, 6'da, 11'de
B) 1'de, 7'de, 3'te
C) 6'da, 5'te, 1'de
D) 7'de, 9'da, 12'de

1. İki kişinin dostluk kurmasının nedenleri sayısızdır. Oysa dünya yalnız sevgiyle, dostlukla güzelleşiyor. Ancak dostluk azalıyor çağımızda. Bir an dinleyin kendinizi, çevrenizdekilere bir bakın, bir deneyin dost bildiklerinizi. Göreceksiniz dost az, yok hatta, önemli olan şu, tek bir dostunuz varsa bilin değerini. Küçük çıkarlar, geçici amaçlar için bozuk para gibi harcamayın dostlarınızı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçadaki altı çizili kelimelerden herhangi birinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Yeni okulumda, yeni arkadaşlarım olacağı için çok heyecanlıyım.
B) Ailemizin kıymetini bilmeli ve ailemizi hiçbir zaman üzmemeliyiz.
C) Ben bu konuda sadece yakınımıdaki insanlara güvenirim.
D) O, her zaman menfaatleri doğrultusunda hareket eder.

2. Aşağıdaki görsellerden hangisi terim anlam taşır?

3. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Soğuk bakışlar attı bize.
B) Sıkıntıdan patladım.
C) Sıçrayan sudan üstü ıslanmıştı.
D) Sen bilmezsin, o ne tilkidir o.

- 4.

Yukarıdaki görselde Güneş, zıt anlamlı kelimelerin yazılı olduğu gezegeni sisteminden atacaktır.

Buna göre Güneş hangi gezegeni seçmelidir?

- A) Venüs B) Satürn
C) Jüpiter D) Plüton

5. 1. Gemimiz güzel bir koy buldu kendine.
2. Aldığınız kalemleri işiniz bitince yerine koyun.
3. Kara gökler, kül rengi bulutlarla kapandı.
4. Çocuk elindeki kalemle tüm duvarı bo-yadı.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili kelimelerin eş seslileri aşağıda verilmiştir.

1. Aldığın dondurmayı hemen yerine koy.
2. Köyün ağasının beş yüz koyun, iki al ineği var.
3. Kara göründü, diye bağırdı tayfalar.
4. Türkiye’de birçok boy adı yer ismi olarak kullanılmaktadır.

Buna göre kaç numaralı cümlenin eş seslisi yanlış verilmiştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. “Gençler, bir ünlü gördükleri zaman hemen onunla selfie yapmak için âdeta birbirleri ile yarıştılar.”

Bu cümledeki altı çizili kelimenin yerine Türkçe karşılık olarak aşağıdaki kelimelerden hangisi kullanılabilir?

- A) Röportaj B) Özçekim
C) Sohbet D) Arkadaşlık

7. 1. Yıkılan gömlekleri ütülerden dolaba astı.
2. Bu hafta karenin alanını hesaplamayı öğrendik.
3. Tiyatro oyunumuz üç perdeden oluşuyor.
4. Son dakikadaki smacı ile takımın galip gelmesini sağladı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmamıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. 1 Arkadaşıyla beraber sinemaya gittiler.
2 Cüzdanımı dün, burada düşürmüştüm.
3 Söyledikleri çok ağrıma gitti.
4 Anlatılanları tek tek not alıyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamı kelime vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9.

Atatürk, 1881 yılında Selânik’te doğdu.

Bu cümlede geçen “doğmak” kelimesi aşağıdaki cümlelerden hangisiyle aynı anlamı taşır?

- A) İzmir’den ayrıldığımızda güneş çoktan doğmuştu.
B) Kardeşim geçen sene bugün doğdu.
C) Bolu’ya gideceğimiz içime doğdu.
D) İşler yolunda giderken bir sorun daha doğdu.

1. Bir sözcüğün sanat, meslek, bilim ya da spor dallarıyla ilgili kazandığı özel anlamlara terim anlam denir. Örneğin "Oyunun ilk perdesi çok eğlenceliydi." cümlesindeki "perde" sözcüğü tiyatro terimidir.

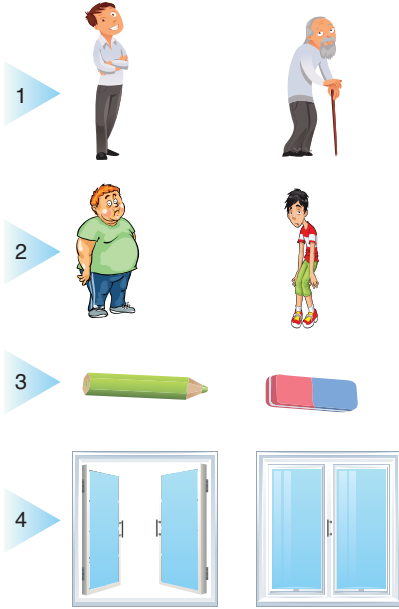
Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Türkiye'de obezite rahatsızlığı olan birçok çocuk hasta var.
B) Dünya kadar ev işiyle bütün gün uğraşmaktan sıkıldım.
C) Şarkının nakaratını söylerken âdeta kendinden geçiyordu.
D) Final maçında yaptığı üç asistle maçın yıldızı oldu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kapalı" kelimesi "kapanmış olan, açılmamış" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bir süre gözlerini kapalı tuttu.
B) O, kapalı bir çevrede yetişmiş.
C) Üstü kapalı bize laf çarpıyor.
D) Bu çocuk neden bu kadar kapalı.

3.

Yukarıda numaralanmış görselleri ifade eden kelimelerden hangisi zıt anlamlılık özelliği göstermez?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4.

Cumhuriyet'in kurulmasıyla yeni bir düzene geçildi.

Atatürk'ün söylediği bu sözdeki "yeni" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Bu yeni öğrenciler çok yaramaz.
B) Yeni bir gün daha başlıyor.
C) Kendine yeni bir ayakkabı almış.
D) Okula daha yeni gelmiş.

5. 1. Adapte = Uyum
2. Sömestir = Yarıyıl
3. Spiker = Oyuncu
4. Vazo = Çiçeklik

Yukarıda numaralanmış yabancı kelimelerden hangisinin Türkçe karşılığı yanlış verilmiştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

İşleyen Zeka Yayınları

ZEKİ'DEN
FÜF NOKTALARI

Mecaz anlam kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşmasıdır.

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

6. "Temiz kalpli bir insandı." cümlesinde altı çizili kelime anlamı bakımından (mecaz/gerçek) aşağıdaki altı çizili kelimelerin hangisiyle özdeştir?

A) Kumsalda her zaman kitap okurdu.
B) Okumak onu dinlendiriyor.
C) Kitap okumayı çok severdi.
D) Kitap kurdu bir kardeşi vardı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı kelime vardır?

A) Sevil, çok ciddi bir insandır.
B) Hava ısınırda dere kenarına ineriz.
C) Sokakta saklambaç oynadık.
D) Bu davranıştan sonra ondan bir an soğudum.

8.

★ çalışkan	←	ölü
■ pis	←	tembel
● cansız	←	kirli
▲ kuvvetli	←	güçlü

Yukarıda sembollerle eşleştirilen kelimelerden hangisi anlam ilişkisi yönüyle diğerlerinden farklıdır?

A) ★ B) ● C) ■ D) ▲

9. 1. Eski kıyafetlerini kimsesizler yurduna vermiş.
2. Bu keskin sözlerin çok kırıcı oldu.
3. Çocuklar âdeta fıkır fıkır kaynıyorlar.
4. Onun yumuşacık bir kalbi vardır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı kelime yoktur?

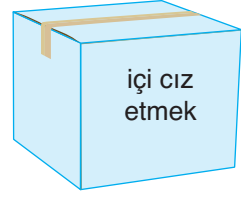
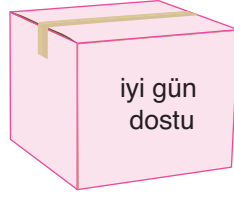
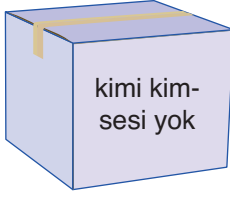
A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi zıt (karşıt) anlamlı kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur?

A) Yavaş yavaş bizi izledi.
B) Zar zor yanımıza geldi.
C) Aşağı yukarı iki yıldır burada.
D) Eğri büğrü yapmıştı kurabiyeleri.

Deyimler ve Atasözleri

1.

Yukarıdaki kutuların üzerinde yazan deyimlerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) Mor

B) Pembe

C) Sarı

D) Mavi

2 ve 3. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

(1) Bayramda ziyaret ettiğimiz anneannemin bahçesindeki karpuzlar beni deliye çevirdi (2) Bir tanesi nerdeyse dokuz on kilo gelen karpuzları görünce içim kıpır kıpır oldu. (3) Yemekten sonra anneannem kıpkırmızı karpuzla dolu tabaklarla bahçeye geldi. (4) Ağızımın suyu akıyordu, daha önce hiç bu denli güzel karpuzlar görmemiştim.

2. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde kullanılan deyim hem mecaz hem de gerçek anlama gelebilir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. ★ Az veren candan, çok veren maldan...
 ■ Üzüm üzüme baka baka kararır.
 ▲ Eskisi olmayanın yenisi olmaz.
 ● Akıllı köprü arayınca kadar deli köprüyü geçer.

Yukarıda sembollerle gösterilen atasözlerinin hangisinde karşıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmamıştır?

A) ★ B) ■ C) ▲ D) ●

5. Eskiden esnaf ve sanatkarların sosyal hayatı düzene sokmak ve kusurlu malın, malzemeden çalmanın önüne geçmek için ilginç bir uygulamaları varmış. Eğer bir kişi kalitesiz bir mal satarsa o kişinin ayakkabısını iş yerinin çatısına atıyorlarmış. Böylece hâl böyle olunca da ondan alışveriş yapanların sayısı oldukça azalıyormuş.

Bu metinde hikâyesi verilen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pot kırmak
 B) Gözden düşmek
 C) Pabucu dama atılmak
 D) Suratı sirke satmak

İşleyen Zeka Yayınları

ZEKİ'DEN
 PUF NOKTALARI

Atasözü ve Deyimin Farkları:

- Atasözü doğrudan öğüt verir. Deyimler öğüt vermez.
- Atasözleri genellikle cümle biçimindedir. Deyimlerin cümle biçiminde olanları çok azdır. Deyimler genelde söz öbeği biçimindedir.

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

6.	1	Bir ay içinde yedi kitap bitirdim.	x
	2	Her işi eline yüzüne bulaştırdı.	✓
	3	Millî mücadelemizi herkese anlatmalıyız.	✓
	4	Tarihteki başarılarımızı iyi yorumlamalıyız.	x

Yukarıdaki tabloda numaralanmış cümlelerden içinde deyim bulunan cümlelerin karşısına "✓", bulunmayanların karşısına "x" konmuştur.

Buna göre kaç numaralı cümle yanlış işaretlenmiştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

7. "Paça ıslanmadan balık tutulmaz." atasözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balık tutarken denizin en derin yerlerine gitmeliyiz.
 B) Bir iş için çaba harcamazsak o iş sonuca ulaşmaz.
 C) İnsanlar birbirlerine her konuda yardımcı olmalıdır.
 D) Büyüklerinin sözünü dinlemeyenler zararlı çıkar.

8. (1) Gökyüzü, her çağda insanoğlu için merak konusu olmuştur. (2) Uzak diyarlarda başka canlıları aramak, yıldızların bilinmeyen sırlarını keşfetmek uzay araçlarının doğmasını sağlamıştır. (3) Bu alanda yapılan çalışmalar sonucu ilk insan, 12 Nisan 1961 tarihinde uzaya gönderilmiştir. (4) Böylelikle insanoğlundaki araştırma duygusunun sınırları zorladığı bir kez daha kanıtlanmıştır.

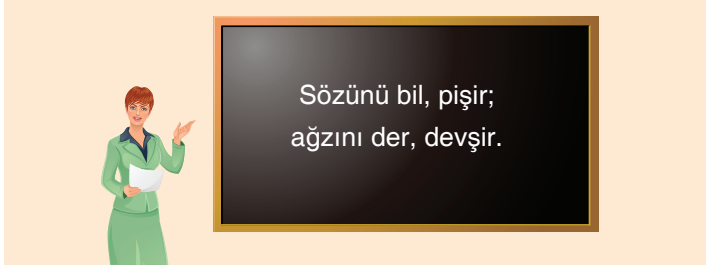
Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

- A) Uzun lafın kisası, özet olarak toplantı tarihini değiştirmiyoruz.
 B) Bana yardımına ihtiyacın olduğunda, işin düştüğünde gelme.
 C) Kardeşim hiçbirimizin yüzünü kara çıkarmadı, çok mutluyuz.
 D) O hep böbürlenir, büyüklük taslamaktan başka bir şey yapmaz.

1.

Aşağıdakilerden hangisi Hatice Öğretmen'in tahtaya yazdığı atasözünüyle yakın anlamlıdır?

- A) Boğaz dokuz boğumdur. B) Bol bol yiyen bel bel bakar.
C) Deliye her gün bayram. D) Su içene yılan bile dokunmaz.

2. Atasözleri insanımızın deneyimlerini öğret vererek anlatan kalıplaşmış sözlerdir. Atasözleri cümle niteliği taşır. Anlam olarak genellikle mecazdır. Bazı atasözleri ise sadece gerçek anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Paça ıslanmadan balık tutulmaz.
II. Bin bilsen de bir bilene danış.
III. Pilav yiyen kaşığı yanında taşır.
IV. Bugünün işini yarına bırakma.

atasözlerinden hangileri sadece gerçek anlamlıdır?

- A) I ve II B) II ve IV
C) I ve III D) III ve IV

3. 1. Her çok azdan olur.
2. Çok konuşan çok yanılır.
3. Üzüm üzüme baka baka kararır.
4. Kişi arkadaşından bellidir.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) 1 ve 2. B) 1 ve 3.
C) 2 ve 3. D) 3 ve 4.

4. Öğretmen: "Sütle giren huy, canla çıkar." dedi.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenin söylediği atasözünü doğru açıklamıştır?

- A) **Koray:** "Kişinin küçükten edindiği huy, ölünceye değin sürer."
B) **Derin:** "İnsan süt içerse kemikleri daima güçlü kalır."
C) **Aydın:** "Hazırlıklı yapılan işler olumlu sonuçlar verir."
D) **Cevriye:** "Bir işin ustası, işi nasıl yapacağını bilir."

İşleyen Zeka Yayınları

ZAFİ DEN
PÜF NOKTALARI

- Gerçek anlamlı atasözleri de vardır: Bugünün işini yarına bırakma.
- Mecaz anlamı atasözleri de vardır: Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır.

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

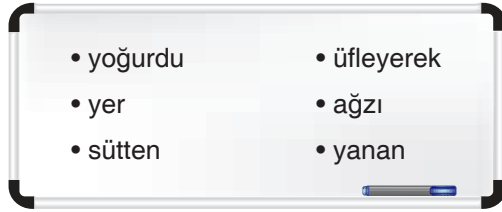
5.

Heyecan ve korku nedeniyle yüzün sararması, korkmak

Bu panodaki anlamı karşılayan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzi atmak
- B) Ciğeri yanmak
- C) Göklere çıkarmak
- D) Eceline susamak

6.

Yukarıda kelimeleri verilen atasözünü hangi öğrenci doğru olarak düzenlemiştir?

- A) Ağzı süttten yanan üfleyerek yağurdu yer.
- B) Yanan ağzı süttten yağurdu üfleyerek yer.
- C) Yer yağurdu üfleyerek yanan ağzı süttten.
- D) Süttten ağzı yanan yağurdu üfleyerek yer.

7.

1. Yaşanılmış, erişilmiş bir durum veya makam yitildiğinde insanın gözü o makam ve durumda kalır.
2. Aklına her geleni söyleyen kişiler, zor duruma düşebilirler.
3. Bir işe başlarken iyi niyetle hareket edilirse sonuç iyi olur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması numaralanmış cümlelerin herhangi birinde verilmemiştir?

- A) Horoz ölür, gözü çöplükte kalır.
- B) Niyet hayır, akıbet hayır.
- C) Çürük tahta çivi tutmaz.
- D) Boşboğazı ateşe atmışlar, odun yaş diye bağırmış.

8.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime grupları deyim olarak kullanılmamıştır?

- A) Adam olacak bu çocuk, gözlerinden belli.
- B) Kendime her zaman teyzemi örnek alıyorum.
- C) Öğretmenime aklıma takılanları soracağım.
- D) Ders bitiminde arkadaşlarımla top oynayacağız.

Deyimler ve Atasözleri

1.

I. Bölüm

1. Burnu
2. Göz
3. Çenesi
4. Çizmeyi

II. Bölüm

- a. düşmek
- b. aşmak
- c. büyümek
- d. boyamak

I. bölümdeki kelimelerle II. bölümdeki kelimeler eşleştirilerek deyimler elde edilecektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi elde edilen deyimlerden herhangi birinin açıklaması değildir?

- A) Çok konuşmak
B) Kibirlemek, büyülenmek
C) Yerli yersiz konuşup gevezelik etmek
D) Değerini yitirmek, rağbet görmemek

2-4. soruları aşağıdaki cümlelere göre yanıtlayınız.

1. Sözüm meclisten dışarı, bazı öğrenciler çalışmadan başarılı olmak istiyor.
2. Sinirden gözü dönen adam etrafındaki insanlara ağzına geleni söylüyordu.
3. Kutlamalara katılanlar arasında ünlü sanatçılar ve futbolcular da vardı.
4. Ayşe ve Sibel'in konuştuklarına kulak kabarttım ama hiçbir şey duymadım.

2. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla deyim kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde herhangi bir deyim kullanılmamıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde kullanılan deyim, "Etrafımdaki insanlar alınmasın, ben başkalarını kastediyorum." anlamına gelmektedir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

- 5. 1. Keskin sirke küpüne zarar.
2. Komşu, komşunun külüne muhtaçtır.
3. Öfkeyle kalkan zararlar oturur.
4. Üzüm üzüme baka baka kararır.**

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) 1 ve 2. B) 1 ve 3.
C) 2 ve 3. D) 2 ve 4.

İşleyen Zeka Yayınları

Zeki DEN
PÜF NOKTALARI

Deyimler; mecazlı, kalıplaşmış söz gruplarıdır. En az iki kelimedenden oluşurlar. Öğüt vermeyi amaçlamazlar. Sadece bir durum karşısında söylenirler.

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yanlış kullanılmıştır?

- A) Takdir aldığını duyunca küplere bindi.
- B) Kopya çekerken yakalanınca arkadaşı- ma çamur attı.
- C) Mahalledeki tüm evlere göz gezdirdi.
- D) Tatile gideceği için etekleri zil çalıyor.

7. Aşağıdaki deyimlerden hangisi “farkında olmayarak birine dokunacak sözler söylemek” anlamındadır?

- A) Boyunun ölçüsünü almak
- B) Ağzının payını vermek
- C) Baltayı taşla vurmak
- D) Haddini bildirmek

8. “Hamama giren terler.” atasözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir hamamda havanın sıcak olması çok normaldir.
- B) Bir insan ne kadar çok çalışırsa o kadar çok kazanır.
- C) Bir kimsenin yaptıklarıyla söyledikleri tutarlı olmalıdır.
- D) Bir işe girişen kimse o işin güçlüklerini veya masraflarını göze almalıdır.

9. 1. Kuştan korkan darı ekmez.
2. Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
3. Paça ıslanmadan balık tutulmaz.
4. Sadık dost, akrabadan yeğdir.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangisi gerçek anlamlıdır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10. “Hiç kimse başarı merdivenine elleri cebinde tırmanmamıştır.”

Moarbecd

Bu özdeyiş (vecize) ile aynı öğütü veren atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnız taş duvar olmaz.
- B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- C) Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.
- D) Ayağını yorganına göre uzat.